

sekvestar, koji vodi cijelo poduzeće? Vinogradov M.: Nadležnost za ispitivanje uverenja po uredbi o zaštiti zemljoradnika. Čurčija J.: Uticaj franc. gradj. zakonika na srbijanski gr. z. Branković S.: Granice kažnjive uvrede i klevete. Milić K.: Pobačaj se mora strogo kazniti. Milosavljević D.: O kompetenciji okružnog suda za donošenje rešenja o obustavi krivičnog postupanja po § 108/II Kp. Ćosić F.: Dokle ima mesta odustanka od predloga za gonjenje kod krivičnih dela kod kojih se postupak pokreće i vodi po predlogu oštećenog lica a u slučaju odlaganja pretresa? Jovanović S.: Šesta skupština kongresa pravnika Kraljevine Jugoslavije. Jovanović S.: Poseta bugarskih pravnika Jugoslaviji. — **Pravosudje št. 10:** Dr. Arandjelović D.: Njegovo Vel. Kralj Aleksandar I. Ingjatović N.: Oko pitanja postavljenja u pravosudnoj struci. Arandjelović A.: Ko može tražiti amortizaciju menice. Vukičević V.: Smisao § 90 Mz. Jelisavljević S.: Da li je školska opština pravna ličnost. Sardielić F.: Zapisnik i presuda u slučaju priznanja i odricanja. Godmirov Lj.: Primena čl. 56 i 117 zak. o uređenju uprave fondova u novo oslobođenim krajevima Kraljevine Jugoslavije. Muković M.: Prijava tražbina u postupku prinudnog poravnjanja van stečaja. Gradnik A.: Pojam »potpomaganja« udruženja. Rukavina B.: O surogatu zakletve s osobitom obzirom na propis § 381 Kp. Kulaš J.: Nekoliko reči uz § 98 Kz. Savić T.: § 178 Kz. u teoriji i praksi.

Razne vesti.

Kronika društva »Pravnika«. Komemorativna seja. Odbor društva »Pravnika« je imel povodom strašnega dogodka v Marseilleu dne 10. oktobra t. l. žalno seja. Predsednik g. univ. prof. dr. M. Dolenc je podarjal splošno žalost in bol, ki je zadela ves narod ob tragični smrti Nj. Vel. kralja Aleksandra I. Našteval je nevenljive zasluge, katere si je stekel Veliki pokojnik kot narodni in državni voditelj in zlasti kot pokrovitelj pravnega reda v državi in unifikator zakonodaje. Ob tej težki usodi, ki je zadela državo, je tembolj potrebno, da prisežemo zvestobo domovini in dinastiji, zlasti novemu kralju Petru II. Spomin so počastili navzoči s »Slava« vzkliki in se poklonili novemu kralju s klicem »Naj živi kralj Peter II!« Ob isti priliki je poslal odbor g. predsedniku vlade to-le brzojavko: »Ob tragični izgubi našega Velikega kralja, pokrovitelja pravnega reda v državi izražamo najglobokejše sožalje ter zagotavljamo neomajno zvestobo in vdanost Nj. Vel. kralju Petru II.«

Dr. Dušan Subotić †. Zgodilo se je kakor pred desetimi leti, ko se je pred prvim zborovanjem jugoslovanskih pravnikov razstal z materjo zemljo pokojni podpredsednik stola sedmorice, odd. B, Franjo Smekia, da je na predan pravniškega kongresa, ob desetletnici te ustanove, nenadoma preminil predsednik beograjskega kasacijskega sodišča dr. Dušan Subotić. Malo pred smrtjo je bil tako rekoč v službi kongresne ideje, zamisli sodelovanja jugoslovanskih in bolgarskih pravnikov; slednjim je govoril še dne 4. septembra v imenu vseh sodnikov iz vse

dežele pristrčno dobrodošlico. Tri dni nato je bil predan rodni zemljici v Kragujevcu, kjer sniva svoj večni sen.

Pokojni dr. Subotić je bil rojen l. 1877. v vasi Ramaći v kragujevskem okraju. Ko je dovršil pravne nauke na beograjski veliki šoli, je odšel študirat na vseučilišče v Lipsko in dosegel tam doktorat z disertacijo iz kazenskega prava (*Die Unterschlagung nach dem serbischen Strafgesetzbuch*, 1904). Že malo pred promocijo je vstopil v sodno službo, nato je služil od l. 1907. do 1912. v ministrstvu pravde. Meseca julija je bil postavljen za sodnika prvostopnega sodišča v Loznici. Tedaj se je začela njegova nenavadno brza karijera. Še istega leta je bil premeščen kot sodnik na prvostopno sodišče v Beogradu, postal naslednje leto predsednik beograjskega trgovskega sodišča in po končani vojni l. 1920. sodnik kasacijskega sodišča. Dne 3. oktobra 1925 je bil postavljen za predsednika kasacijskega sodišča v Beogradu, bil minister pravde od 16. junija 1927 do 23. februarja 1928 in postal dne 17. marca 1928 zopet predsednik kasacijskega sodišča. Razen tega je bil Subotić član vrhovnega zakonodajnega sveta, predsednik komisije za sodniško-advokatske izpite, stalni zastopnik naše države pri mešanih razsodiščih kakor tudi član mnogih tuzemskih in mednarodnih znanstvenih društev.

Poleg uradnega dela, ki je zahtevalo že zbog funkcij, katere je vršil, vedno celega moža, se je bavil pokojni Subotić že zgodaj in precej z znanstvenim delom. Njegovo glavno torišče je bilo kazensko pravo, in to že iz časov študija v Lipskem, kjer je poslušal znanega kriminalista Bindinga. Po vrnitvi v domovino pa do svoje smrti je priobčil veliko število razprav in člankov iz kazenskega prava. Pri obdelovanju prava je idejno izhajal iz socijološke smeri. Pred svetovno vojno je bil član komisije za načrt kazenskega zakonika, ter ji pripadal tudi pozneje, ko je izdelala načrt jugoslovanskega kazenskega zakonika in kazenskega postopnika. Ni pa uspel, da bi kot minister uzakonil oba načrta, zato je bila potrebna mirnejša, manj strankarska doba. Njegovo zadnje večje delo kazenskopravne vsebine je »šest osnovnih problemov kazenskega prava«, nastalo l. 1933. kot plod predavanj na Kolarčevem ljudskem vseučilišču. V tej knjigi razlaga veljavno kazensko pravo, podeljeno na osnovne probleme, seveda vse v velikih potezah. Da je bil poklican za tako razlago, utemeljuje njegova globoka, vsestranska znanstvena nabrazba in dejstvo, da je sodeloval v redakcijskih komisijah od kraja. Zato so imela ta njegova predavanja tudi resnično velik uspeh.

Dr. R. Sajovic.

Profesor Edvard Cuq †, član Instituta. Francosko pravno romanistiko kakor tudi svetovno pravno orijentalistiko je zadela letos huda izguba s smrtjo emiriranega in hkratu honorarnega profesorja Sorbonne Edvarda Cuqa (1850—1934). Velezaslužnega učenjaka, ki je bil tudi velik prijatelj Slovanov, naj se naše glasilo spomni vsaj s skromnimi vrsticami.

Edvard Cuq je svoje pravniške študije dovršil v Parizu. Od leta 1876. do 1893. je bil profesor za rimsko pravo na univerzi v Bordeauxu, od tedaj dalje do svoje upokojitve l. 1925, pa na pariški Sorbonni, kjer je poleg splošnih predavanj o rimskem zasebnem pravu predaval tudi o zgodovini rimskega javnega prava.

Proučevanje rimskega prava je skušal vsestransko poglobiti. Tako je prebil dve leti (1878—1879) kot član *École française de Rome* v Rimu in tam proučeval rimsko juridično epigrafiko. Uspehe tega študija je uporabil v kasnejših razpravah (*Études d'épigraphie juridique*, 1881; *Notes d'épigraphie et de papyrologie juridiques*, 1908—09 i. dr.). V številnih drugih razpravah (*Le Conseil des empereurs d'Auguste à Dioclétien*, 1884; *L'Examinatio per Aegyptum*, 1893; *Recherches sur la possession à Rome*, 1894; *Les Préfets du Prétoire*, 1897; *Le Colonnat partiaire*, 1897; *Un Règlement administratif sur l'exploitation des mines au temps d'Hadrien*, 1907; *Un nouveau document sur l'apokéryxis*, 1913 i. dr.) je obdeloval najrazličnejša zasebno-ter javnopravna vprašanja iz rimskega in grškega prava. Sinteza njegovega romanističnega znanstvenega dela so njegove »*Les Institutions juridiques des Romains*« I. 1891, II. 1902 (2. izd. 1904); delo je prejelo nagrado francoske Akademije znanosti. L. 1917. je izšlo predelano, lažje uporabno za študijske namene kot *Manuel des Institutions juridiques des Romains* (v drugi izdaji 1928).

Cuqov veliki duh pa si je za svoje neumorno raziskovanje izbral še drugo polje. V letih 1901—02 je francoska Morganova ekspedicija v Suzi našla Hammurabijev zakonik; že l. 1902. ga je francoski učenjak Vincenc Scheil odlično prevedel. Cuq je objavil l. 1905. razpravo o zakonskem (matrimonijalnem) pravu po HZ, naslednje leto doslej edino pravniško razpravo o babilonskem zemljiškem pravu po tako zvanih *kudurrih*, l. 1910. o babilonski sodni organizaciji; številne druge so sledile tako o babilonskem zastavnem pravu (1915) i. t. d. Odslej je tako rekoč sproti obdelal vsako večjo skupino novih klinopisnih pravnih virov, ki so bili odkriti in od asirijologov kolikor toliko prevedeni. Tako je obdelal l. 1916. nove odlomke Hammurabijevega zakonika, l. 1922. medtem odkrito asirsko pravno knjigo, l. 1924. hetitski zakonik (še vedno edina celotna obdelava!), l. 1926. kerkuške (Arrapha) subarejske ploščice; še kot 82 letni starček se je lotil elamskega prava. Delal je v prijateljski kolaboraciji s svojim rojakom filologom Scheilom in se tako vsaj praktično približal načelu očeta moderne pravne orientalistike profesorja Koschakerja v Lipskem, da mora tudi pravni orientalist sam neposredno uporabljati klinopisne vire. Impozantno število svojih dotedanjih orientalističnih razprav je v izpopolnjeni obliki objavil l. 1929. kot »*Études sur le droit Babylonien. Les Lois Assyriens et les Lois Hittites*« (522 str.); delo je posvetil Scheilu za sedemdesetletnico.

Cuqovi spisi se odlikujejo po globoki obči erudiciji, živahnem in jasnem izražanju, globoki analizi in duhoviti sintezi posameznih pravnih virov. Domovina in inozemski znanstveni zavodi so Cuqa počastili z visokimi odlikovanji. Že l. 1885. je postal član Akademije znanosti v Bordeauxu, od l. 1911. je postal član najvišje francoske znanstvene ustanove: Institut-a de France, in sicer oddelka Académie des Inscriptions et Belles-Lettres. Postal je tudi Officier de la Légion d'honneur. Dalje je bil član Akademije v Bologni, zunanji član Akademije dei Lincei (1926), dopisni član Orientalnega Ustáva v Pragi.

Za plemenitim možem, neumorno delavnim učenjakom in našim iskrenim prijateljem žalujemo obenem s francoskimi pravnimi zgodovinarji, obenem z romanisti in orientalisti vsega sveta tudi mi.

Dr. Viktor Korošec.

Osebnosti. Postavljeni so: za državnega tožilca v Mariboru dr. Zorjan Matko, za namestnika državnega tožilca dr. Dev Miroslav v Mariboru in dr. Goslar Branko v Ljubljani. K apelacijskemu sodišču v Ljubljani sta premeščena apelacijska sodnika dr. Dolinar Jakob in Klenovšek Karel. — Pri upravnem sodišču v Celju je postavljen za sekretarja dr. Mlinar Jakob. — Nadalje sta postavljena: za političnoupornega sekretarja pri banski upravi v Ljubljani dr. Hacin Lovro, za predstojnika mestne policije v Mariboru Radošević Svetislav. — Odvetniško pisarno so otvorili dr. Pretnar Matej, Florjančič Ludovik in dr. Maček Viktor v Ljubljani, dr. Pokorn Jože v Škofji Loki. Izvrševanju odvetništva so se odpovedali dr. Škerlak Vladimir, dr. Rudolf Ivan in dr. Suyer Albin. — Upokojen je sekretar upravnega sodišča dr. Lininger Ivan. — Umrl je starešina sreskega sodišča dr. Schmidt Rudolf.

Občni zbor Društva sodnikov, sekcija Ljubljana se je vršil dne 3. junija t. l. v Celju. Sklenil je plačati en kamen (10.000 Din) za sklad vseučiliške knjižnice v Ljubljani. Denar je bil rektoratu že izplačan, repartiral se bo po sklepu občnega zbora od društvenih članov. Dalje je občni zbor sklenil resolucijo, da se pozove ministrstvo pravde, naj izdaja Vestnik za priobčevanje ministrskih razpisov. Ta je zelo potreben, ker se priobčujejo ti sedaj samo v Službenih Novinah, kar je zelo nepregledno. Prav tako je sklenil občni zbor na ministrstvo drugo resolucijo, naj izda uradno zbirko odločb kasacijskih sodišč. Sedaj ni pregleda čez te odločbe, ki se priobčujejo po raznih pravniških glasilih, in sicer v vsakem le za svoje področje. S tako zbirko bi pa bila razbremenjena tudi pravniška glasila sama. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika dr. Munda Avgust, namestnik viš. drž. tožilca, za podpredsednika pa Janša Josip, apelacijski sodnik. V ostalem je bil izvoljen stari odbor, izvzemši apelacijskega sodnika Lajovica Antona. **Dr. M.**

Verböczy — Vrbec — Werbewcz ali Werbewtz — Vrbevec. Znamenitega ogrskega pravnika tega rodbinskega imena, ki je izdal l. 1514. sistematski urejeno ogrsko običajno pravo (Tripartitum opus juris consuetudinarii incltyi regni Hungariae), pišejo danes kar od kraja (tudi hrvatski in srbski pravniki) Stepan pl. Verböczy. V poročilu o knjigi zagr. prof. dr. Lanovića »Privatno pravo tripartita za nastavne potrebe pravníckog fakulteta«, katero sem priobčil v št. 3—4 tega lista iz l. 1930., sem se poslužil češke pisave tega očitno slovanskega rodbinskega imena: Vrbec (Vrba, Vrbčev). Začetkom septembra tekočega leta pa, ko sem se mudil v Budimpešti na kongresu angleške družbe za mednarodno pravo (International Law Association), sem zasledil v ondotnem narodnem muzeju več izvornih podpisov St. V.—ca, ki je bil protonotar kralj. kurije in je v tej lastnosti podpisoval historično važne pravne dokumente. Ti lastnoročni podpisi se glasé: Werbewcz. V istem muzeju je razstavljenih več izvodov Tripartita (tiskanih), in sicer ne le izvornika v latinskem jeziku, ampak tudi ogrskega prevoda (iz leta 1565.), nemškega (1599) in hrvatskega (1574). Tudi v teh tiskanih tripartitih se piše avtorjevo ime dosledno Werbewcz ali (v nemškem) Werbewtz. Potemtakem moramo v današnji pisavi transskribirati njegovo ime: Vrbevec. **Prof. Lapajne.**

Stari ljubljanski odvetniki (1782—1848). O starih ljubljanskih odvetnikih vemo doslej bore malo, toliko da so znana njih imena (Globočnik, Übersicht der Verwaltungs- und Rechtsgeschichte des Landes Krain, Ljubljana 1893, str. 127—128 v opombi 1.). Na osnovi starih instančnih šematizmov, seznamkov hišnih posestnikov in podatkov prvega ljudskega štetja iz l. 1834, ki jih hrani mestni arhiv, se je v naslednjem napravil poskus, podati njih imena in bivališče, ki se po navadi sklada z njih pisarno. Razvrščeni so po časovnem redu od l. 1782 nadalje do l. 1848.

1782:

dr. Schnideritsch Gregor, Stari trg 169 (danes št. 17); dr. Franchi pl. Frankenfeld Pavel Tomaž od l. 1795—1801 senior odvetnikov), Stari trg 175 (danes št. 7); dr. Posaviz Volbenk, Gosposka ulica 351 (danes št. 1); dr. Schildenfeld pl. Andrej, Križevniška ulica 314 (7); dr. Klinar Matevž, Rožna ulica 38 (5); dr. Gollmajer Anton, Mestni trg 278 (18); dr. Födransperg pl. Anton, Gradišče 41 (Vegova ul. 6); dr. Schiller pl. Valentin, Špitalska ulica 265 (Stritarjeva ul. 7).

1795:

dr. Potočnik Jožef, Križevniška ulica 304 (10); dr. Kappus pl. Pichelstein, Stari trg 174 (9); dr. Kovač Jožef, Stari trg 155 (28); dr. Repešič Andrej, Stari trg 176, v lastni hiši (5); dr. Luckmann Jožef, Slonova ulica 40 (Prešernova ul. 11); dr. Morak Ivan, Mestni trg 236 (Pred škofijo 1); dr. Rupert Matija, Mestni trg 234 (Pred škofijo 2), od l. 1801 na Bregu 325 (8); dr. Reich Nikolaj, Slonova ulica 42 (Prešernova 7); dr. Wolf Bernard, Sv. Jakoba trg 282 (Pod trančo 2 odnosno Mestni trg 14); dr. Zenker Anton, Gradišče 74 (Gradišče 3, podrto, na mestu stoji danes dramsko gledališče).

1801:

dr. Klobovs (Klobus) Blaž, tudi lastnik pivovarne, Gradišče (Babja dolina) 3, danes Vegova ulica 8; dr. Piller Jožef, odvetnik in javni notar, Mestni trg 183 (9), l. 1807: Gledališka ulica 27 (Kongresni trg 15); dr. Repič Franc, Mestni trg 184 (8), 1807: Mestni trg 280 (16); dr. Valenčič Miha, Kapuc. predm. 25 (Kongresni trg 8); dr. Repič Ivan, Gosposka ulica 355 (6); dr. Frankenfeld Anton, Stari trg (Sv. Jakoba ul.) 112 (6); dr. Lusner Jožef, Mestni trg 271 (24, 1807: Mestni trg 259 (21), 1821: Mestni trg 237 (17); dr. Vogon Jožef, Gosposka ulica 351 (1); dr. Jurman Jožef, Mestni trg 180 (12), od l. 1806 dalje odsoten; dr. Thoman Jožef, Špitalska ul. 239 (8), 1807: Mestni trg 312 (Pred škofijo 20).

1807:

dr. Rus Luka, Mesto 282 (Pod trančo 2), l. 1807: Stari trg 18 (9), l. 1819: Gosposka ulica 209 (8); dr. Recher Jurij, Mestni trg 239 (19); dr. Rozman Ivan, Mestni trg 264 (26); dr. Rode Luka, Kapuc. predm. 39 (Wolfova ul. 12); dr. Dietrih Raimund, židovska ul. 230 (1), od 1807: Stari trg 158 (22); dr. Stermole Miha, Mestni trg 196 (18); dr. Semen Anton, Mestni trg 197 (Pred škofijo 17), 1807: Mestni trg 279 (Pred škofijo 1); dr. Legat Andrej, Mestni trg 234 (14);

1815:

dr. Lindner Anton, Gradišče 4 (Vegova 6) 1834: Francišškanska 18; dr. Burger Matija, Francišškanska 9; dr. Eberl Franc, Kapuc. predm.

57 (Šelenburgova 1); dr. Homan Ivan, Gradišče 38 (10); dr. Wurzbach Maksimilijan, Gosposka ul. 210 (6), 1834: Novi trg 171 (7).

1830:

dr. Kalan Anton, Gosposka ulica 210 (6); dr. Oblak Janez Nep., Novi trg (8); dr. Baumgarten Leopold, Mestni trg 237 (17); dr. Napret Andrej, Kapuc. predm. 79 (Dunajska cesta 4); dr. Ovijazh Blaž, Dunajska cesta 62 (7), 1848: Kongresni trg 37 (3); dr. Paschali Albert, Stari trg 40 (Florjanska ul. 11); dr. Chrobath Blaž, Slonova ulica 54 (Prešernova ul. 11); dr. Zwayer Ivan, Gradišče 41 (14); dr. Kavčič Matevž, Sv. Petra predm. 14, 1850: Gosposka ulica 209 (8); dr. Kleindienst Jožef, Mestni trg, 1848: Gosposka ulica 214 (3); dr. Pfefferer Anton, Gradišče 26 (3); dr. Rak Anton, Gradišče 17, 1848: Slonova ulica 53 (Prešernova ulica 9).

1848:

dr. Rudolf Anton, Kapuc. predm. 57 (Šelenburgova ul. 1); dr. Hradecky Viktor, Mestni trg 314 (27); dr. Suppantschitsch Franc, Židovska ul. 232 (7); dr. Wurzbach pl. Julij, Gosposka ul. 210 (6).

Odvetniki na deželi (Landadvokaten) so bili: l. 1807: dr. Homan Janez v škofji Loki in dr. Burger Janez na Brdu; l. 1848: dr. Prešeren France v Kranju; dr. Rosina Jožef in dr. Supančič v Novem mestu in dr. Thoman Ivan v Postojni.

R. A.

Norveški sterilizacijski zakon. To je najnovejši sterilizacijski zakon, sprejet je bil 9. maja 1934. Posebnost tega zakona je v tem, da je zelo kratek; ima le devet kratkih paragrafov. Njegova druga posebnost je ta, da ne govori o sterilizaciji, marveč o »seksualnem posegu«. Seksualni poseg je po določbi § 1. operacija, ki ji je namen, vzeti kaki osebi plodnost ali spolni nagon. Iz tega vidimo, da dopušča zakon tudi kastracijo. Dovoljenje za seksualni poseg daje državna medicinska uprava; ta odredi tudi način posega (§ 5). Za operacijo na podlagi medicinske indikacije ni treba dovoljenja. Za maloletne ali duševno defektne osebe daje dovoljenje za operacijo posebna komisija.

Seksualni poseg je dopusten le na prošnjo stranke ali varuha. Iz besedila zakona ni posneti, da bi se smel izvršiti »poseg« tudi proti volji prizadete osebe.

Tretja posebnost zakona je ta, da so indikacije navedene precej na kratko in megleno. Zakon pravi (§ 3): »Na osebi, ki to sama želi, se sme izvršiti seksualni poseg, če je prošnja podprta z razlogom, ki je vreden uvaževanja« (!). To je določba, ki se da tolmačiti zelo na široko. Pri duševno defektnih ljudeh pa je poseg dopusten, če ni upanja, da bolnik ozdravi ali da se mu stanje zboljša in če je upravičeno pričakovati: 1. da dotični ne bo mogel z lastnim delom skrbeti zase in za potomce (socialna indikacija) ali 2. da bo prenesel duševni ali znaten telesni defekt na potomce (evgeniška indikacija) ali 3. da bo zbog abnormalnega seksualnega nagona započel zločine zoper nravnost (kriminalno-politična indikacija) (§ 4). Kakor je videti, zakon ne našteva bolezni, zbog katerih je dopusten poseg iz evgeniških razlogov. To je nedostatek, ki ga pa bo očitvidno odpravila izvršilna naredba.

Dr. Avgust Munda.

